HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a patra)

23 martie 2022 *

„Funcție publică – Agenți temporari – Personalul eu-LISA – Procedură disciplinară – Sancțiune disciplinară – Mustrare – Dispoziții de aplicare privind anchetele administrative – Excepție de nelegalitate – Articolul 110 din statut – Lipsa consultării comitetului pentru personal – Dreptul la apărare și dreptul de a fi ascultat – Articolele 12, 12a, 17 și 19 din statut – Eroare de apreciere – Principiul bunei administrări – Articolul 10 din anexa IX la statut – Obligația de solicitudine – Răspundere – Prejudiciu moral”

În cauza T-661/20,

NV, reprezentat de S. Rodrigues și A. Champetier, avocați,

reclamant,

împotriva

Agenției Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă, în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA), reprezentată de M. Chiodi, în calitate de agent, asistat de D. Waelbroeck și A. Duron, avocați

pârâtă,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 270 TFUE prin care se solicită, pe de o parte, anularea deciziei din 3 februarie 2020 a eu-LISA prin care s-a aplicat reclamantului sancțiunea mustrării și, pe de altă parte, repararea prejudiciului moral pe care reclamantul l-ar fi suferit ca urmare a acestei decizii,

TRIBUNALUL (Camera a patra),

compus din domnii S. Gervasoni, președinte, L. Madise și J. Martín y Pérez de Nanclares (raportor), judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre [1]

I. Istoricul cauzei

1 Reclamantul, NV, a fost recrutat la 16 octombrie 2012 de Agenția Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor de Informare la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA), ca agent temporar (gradul AD 7 treapta 2), în sensul articolului 2 litera (a) din Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii Europene. El ocupa postul de administrator de aplicații, post, care, de la 1 septembrie 2019, a devenit de operator în domeniul tehnologiei informației (gradul AD 7 treapta 5).

2 La 19 octombrie 2018, reclamantul a semnalat, printr-un e-mail adresat mai multor destinatari, un incident în cursul căruia A, un alt agent al eu-LISA și coleg de muncă, l-ar fi amenințat verbal și fizic. Mai precis, acest agent ar fi luat un scaun și ar fi amenințat că îl folosește pentru a-l lovi pe reclamant, dar a fost împiedicat de un alt coleg.

3 În aceeași zi, reclamantul a intrat în concediu medical și a informat poliția că se teme pentru securitatea sa și a familiei sale.

4 La 21 octombrie 2018, în urma incidentului menționat la punctul 2 de mai sus, reclamantul a depus o cerere de asistență care îl viza pe A, în temeiul articolului 24 din Statutul funcționarilor Uniunii Europene (denumit în continuare „statutul”).

5 Prin decizia directorului executiv al eu-LISA din 15 februarie 2019, cu privire la care reclamantul a fost informat în ziua următoare, a fost inițiată o anchetă administrativă pentru a se stabili toate faptele și împrejurările relevante legate de acuzațiile de hărțuire morală formulate de reclamant împotriva lui A. Prin aceeași decizie, un funcționar al Comisiei Europene aflat în pensie a fost desemnat să conducă ancheta (denumit în continuare „anchetatorul”).

6 La 4 martie 2019, reclamantul fost audiat de anchetator în cadrul anchetei. În cursul acestei întrevederi, reclamantul a avut ocazia să prezinte faptele care l-au determinat să introducă o cerere de asistență și a furnizat exemple privind pretinsele acte de hărțuire săvârșite de A. Procesul-verbal al acestei întrevederi a fost ulterior transmis reclamantului, care i-a trimis anchetatorului o copie semnată, precizând că procesul-verbal nu cuprindea transcrierea completă sau integrală a întrevederii și a întrebărilor sale.

7 La 22 mai 2019, reclamantul a fost informat că o decizie a directorului executiv al eu-LISA extinde cadrul anchetei administrative pentru a include și încălcări ale statutului care ar fi fost săvârșite atât de reclamant, cât și de A. Astfel, ar fi rezultat în cursul anchetei că este posibil ca reclamantul să nu își fi îndeplinit obligațiile care îi reveneau în temeiul articolelor 11, 12, 17 și 19 din statut în privința lui A, dar și independent de raporturile sale cu acesta din urmă. Mai precis, reclamantul ar fi avut un comportament de natură să conducă la tensiunile cu A, să degradeze condițiile de muncă ale acestuia din urmă și să îl discrediteze. În plus, reclamantul ar fi avut în mai multe rânduri un comportament necorespunzător în privința a doi agenți de securitate ai eu-LISA. În sfârșit, reclamantul ar fi încălcat obligația de a solicita o autorizare prealabilă din partea eu-LISA înainte de a se adresa poliției franceze pentru a denunța relația sa conflictuală cu A.

[1] Sunt redate numai punctele din prezenta hotărâre a căror publicare este considerată utilă de către Tribunal. În ceea ce privește punctele omise, se face trimitere la Hotărârea Tribunalului din 23 martie 2022 (T-661/20).

8 La 16 iulie 2019, reclamantul a fost audiat a doua oară de anchetator. În cursul acestei a doua întrevederi, reclamantul a avut ocazia să furnizeze explicații ca răspuns la susținerile privind încălcarea dispozițiilor statutului formulate împotriva sa. Procesul-verbal al acestei a doua întrevederi i-a fost transmis ulterior, la 18 iulie 2019.

9 La 28 iulie 2019, reclamantul a primit două documente suplimentare, și anume două rapoarte care conțineau susținerile a doi agenți de securitate ai eu-LISA care îi criticau comportamentul în ceea ce îi privește.

10 La 21 august 2019, reclamantului i-a fost trimisă o versiune preliminară a concluziilor raportului de anchetă.

[*omissis*]

14 La 10 septembrie 2019, anchetatorul și-a finalizat raportul după ce, printre altele, a audiat 27 de martori și a examinat observațiile reclamantului. În raportul său final, anchetatorul a reținut că reclamantul se face vinovat de o încălcare gravă a articolului 12a din statut, de o încălcare ocazională a articolului 12 din statut și de încălcarea articolelor 17 și 19 din statut.

[*omissis*]

16 Prin scrisoarea din 18 noiembrie 2019, directorul executiv al eu-LISA l-a informat pe reclamant că, având în vedere concluziile anchetei administrative, intenționa să îi aplice o mustrare în temeiul articolului 11 din anexa IX la statut. Prin urmare, reclamantul a fost invitat să își exercite dreptul de a fi ascultat fie prin prezența la o audiere la 27 noiembrie 2019, fie prin prezentarea de observații scrise. La scrisoare era anexată o versiune cenzurată a raportului final de anchetă.

[*omissis*]

18 La 27 noiembrie 2019, audierea s-a desfășurat în prezența reclamantului și a directorului executiv al eu-LISA. La audierea prin videoconferință au asistat consilierul juridic principal, șefa unității de resurse umane și un consilier juridic. În cursul audierii, reclamantul a avut ocazia să își prezinte observațiile și să furnizeze explicații cu privire la măsura mustrării avute în vedere de directorul executiv al eu-LISA.

[*omissis*]

20 La 9 decembrie 2019, procesul-verbal al audierii din 27 noiembrie 2019, menționată la punctul 18 de mai sus, a fost transmis reclamantului. El a avut posibilitatea să prezinte observații în termen de 11 zile lucrătoare, ceea ce a făcut la 3 ianuarie 2020.

21 Prin scrisoarea din 3 februarie 2020 (denumită în continuare „decizia atacată”), directorul executiv al eu-LISA l-a informat pe reclamant că:

„În urma unei examinări atente a dosarului dumneavoastră și, în special, după ce am ținut seama în mod corespunzător de îngrijorările dumneavoastră și de observațiile dumneavoastră scrise referitoare la aspectele procedurale ale anchetei (în special după ce ne-am asigurat încă o dată că ancheta nu este afectată de nicio neregularitate și după ce am reținut că [eu-LISA] nu a săvârșit nicio eroare), precum și de observațiile pe care le-ați transmis la 3 ianuarie 2020, vă informăm, cu regret, că vi se aplică o mustrare care va fi menționată în dosar.”

22 Reclamantul a primit de asemenea din partea directorului executiv al eu-LISA un document din data de 16 martie 2020, intitulat „Încheierea anchetei inițiate la 15 februarie 2019 – Comunicarea rezultatului anchetei [numele reclamantului]”. În acest document se arăta, printre altele, că, după ce a verificat dosarul complet al reclamantului, directorul executiv a ajuns la concluzia că el a săvârșit încălcările indicate în raportul final de anchetă (a se vedea punctul 14 de mai sus). Potrivit directorului executiv, în cursul procedurii de anchetă, au fost respectate toate drepturile reclamantului. În consecință, s-a decis că trebuie să i se aplice sancțiunea mustrării. În ceea ce privește îl privește pe A, s-a constat că acesta a încălcat articolele 11 și 12 din statut. În fapt, împotriva lui A a avut loc o procedură similară, în urma căreia a fost sancționat disciplinar și i s-a adresat de asemenea o mustrare, potrivit articolului 9 din anexa IX la statut.

[*omissis*]

III. În drept

30 În cadrul acțiunii formulate, reclamantul solicită, pe de o parte, anularea deciziei atacate, precum și a deciziei de respingere a reclamației. Pe de altă parte, solicită plata sumei de 5 000 de euro, stabilită *ex aequo et bono*, pentru repararea prejudiciului moral pe care pretinde că l-a suferit ca urmare a adoptării deciziei atacate.

A. Cu privire la concluziile în anulare

[*omissis*]

2. Cu privire la cererea de anulare a deciziei atacate

34 În susținerea cererii de anulare a deciziei atacate, reclamantul invocă patru motive. Primul motiv este întemeiat pe nelegalitatea dispozițiilor de aplicare privind anchetele administrative adoptate de consiliul de administrație al eu-LISA. Al doilea motiv este întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare și a articolului 41 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), precum și a dreptului de a fi ascultat. Al treilea motiv este întemeiat pe încălcarea articolelor 12, 12a, 17 și 19 din statut, pe încălcarea principiului bunei administrări, precum și pe erori de apreciere. Al patrulea motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 10 din anexa IX la statut și pe încălcarea obligației de solicitudine.

a) Cu privire la primul motiv, întemeiat pe nelegalitatea dispozițiilor de aplicare privind anchetele

35 Prin intermediul primului motiv, reclamantul contestă legalitatea dispozițiilor de aplicare privind anchetele administrative, a căror procedură de adoptare s-a încheiat la 18 octombrie 2014, fără consultarea prealabilă a comitetului pentru personal (constituit la 5 noiembrie 2014). Aceste dispoziții, cuprinse în decizia consiliului de administrație al eu-LISA (2015-014) din 28 ianuarie 2015 și pe care s-ar întemeia deciziile directorului executiv de a iniția ancheta administrativă și de a o extinde, din data de 15 februarie și, respectiv, din 22 mai 2019 (a se vedea punctele 5 și 7 de mai sus) ar fi nelegale.

36 Mai precis, dispozițiile de aplicare privind anchetele administrative ar fi fost adoptate cu încălcarea articolului 110 alineatul (1) din statut, pentru motivul că, contrar prevederilor acestui articol, comitetul pentru personal al eu-LISA nu ar fi fost consultat înainte de adoptarea lor.

[*omissis*]

38 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, potrivit articolului 110 alineatul (1) din statut, „[d]ispozițiile generale de aplicare a prezentului [statut] sunt adoptate de autoritatea împuternicită să facă numiri a fiecărei instituții după consultarea [c]omitetului pentru personal și a [c]omitetului pentru statutul funcționarilor”.

39 În speță, este cert că comitetul pentru personal nu a fost consultat înainte de adoptarea dispozițiilor de aplicare privind anchetele administrative deoarece nu fusese încă constituit la adoptarea dispozițiilor menționate la 18 octombrie 2014. Pe de altă parte, în preambulul Deciziei C (2014) 5392 final a Comisiei din 28 iulie 2014 privind acordul referitor la dispozițiile de punere în aplicare a statutului adoptate de eu-LISA se arată următoarele:

„Întrucât comitetul pentru personal al eu-LISA, care trebuie constituit în conformitate cu articolul 110 din statut, nu a fost consultat încă și, prin urmare, este imposibil, la ora actuală, să se îndeplinească cerințele prevăzute de dispoziția menționată. Comitetul pentru personal va fi invitat să își exprime opinia cu privire la dispozițiile de aplicare în discuție imediat ce va fi constituit, iar avizul său va fi luat în considerare în mod corespunzător. În aceste condiții, consiliul de administrație este abilitat să aprobe imediat dispozițiile.”

40 Înainte de a aprecia dacă motivul de nelegalitate invocat, și anume lipsa consultării comitetului pentru personal de către eu-LISA cu ocazia adoptării dispozițiilor de aplicare privind anchetele administrative, poate conduce la constatarea nelegalității respectivelor dispoziții de aplicare, trebuie să se verifice admisibilitatea excepției de nelegalitate a dispozițiilor menționate și a motivului ca atare.

41 În această privință, trebuie amintit că, în temeiul articolului 277 TFUE, în cazul unui litigiu privind un act cu caracter general adoptat de o instituție, un organ, un oficiu sau o agenție a Uniunii Europene, orice parte se poate prevala de motivele de drept prevăzute la articolul 263 al doilea paragraf TFUE pentru a invoca în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene inaplicabilitatea acestui act.

42 Articolul 277 TFUE constituie expresia unui principiu general care asigură oricărei părți dreptul de a contesta, pe cale incidentă, în vederea obținerii anulării unei decizii care îi este adresată, validitatea actelor cu caracter general care constituie temeiul unei astfel de decizii (a se vedea Hotărârea din 8 septembrie 2020, Comisia și Consiliul/Carreras Sequeros și alții, C-119/19 P și C-126/19 P, EU:C:2020:676, punctul 67 și jurisprudența citată).

43 Întrucât scopul articolului 277 TFUE nu este de a permite unei părți să conteste aplicabilitatea vreunui act cu caracter general în cadrul oricărui tip de acțiune, actul a cărui nelegalitate este invocată trebuie să fie aplicabil, direct sau indirect, în speța care face obiectul acțiunii (a se vedea Hotărârea din 8 septembrie 2020, Comisia și Consiliul/Carreras Sequeros și alții, C-119/19 P și C-126/19 P, EU:C:2020:676, punctul 68 și jurisprudența citată).

44 Astfel, cu ocazia unor acțiuni în anulare formulate împotriva unor decizii individuale, Curtea a admis că pot face în mod valabil obiectul unei excepții de nelegalitate dispozițiile unui act cu caracter general care constituie temeiul respectivelor decizii sau care au o legătură juridică directă cu astfel de decizii (a se vedea Hotărârea din 8 septembrie 2020, Comisia și Consiliul/Carreras Sequeros și alții, C-119/19 P și C-126/19 P, EU:C:2020:676, punctul 69 și jurisprudența citată).

45 În schimb, Curtea a statuat că este inadmisibilă o excepție de nelegalitate îndreptată împotriva unui act cu caracter general pentru care decizia individuală atacată nu constituie o măsură de aplicare (a se vedea Hotărârea din 8 septembrie 2020, Comisia și Consiliul/Carreras Sequeros și alții, C-119/19 P și C-126/19 P, EU:C:2020:676, punctul 70 și jurisprudența citată).

46 În lumina acestor considerații trebuie să se stabilească dacă, în speță, există o legătură juridică directă între decizia atacată, pe de o parte, și dispozițiile de aplicare privind anchetele administrative, pe de altă parte.

47 În această privință, trebuie să se observe că reclamantul se limitează să susțină că nu a fost respectată condiția formală, prevăzută la articolul 110 din statut, a consultării comitetului pentru personal înainte de adoptarea dispozițiilor de aplicare privind anchetele administrative. O asemenea afirmație a fost invocată după încheierea anchetei desfășurate împotriva sa și după ce el a constatat că prin decizia atacată i-a fost aplicată sancțiunea mustrării.

48 Mai precis, potrivit reclamantului, împrejurarea că eu-LISA nu a așteptat constituirea unui comitet pentru personal pentru a adopta dispozițiile de aplicare privind anchetele administrative implică faptul că aceste dispoziții au fost adoptate cu încălcarea unei „cerințe procedurale esențiale”. Reclamantul deduce de aici că decizia directorului executiv din 15 februarie 2019 de inițiere a unei anchete administrative (a se vedea punctul 5 de mai sus) și decizia acestuia din 22 mai 2019 de extindere a obiectivului anchetei menționate (a se vedea punctul 7 de mai sus), adoptate potrivit dispozițiilor de aplicare privind anchetele administrative, erau, la rândul lor, nelegale. În sfârșit, acesta arată că decizia atacată, adoptată în urma anchetei efectuate în temeiul deciziei din 22 mai 2019, trebuie, și aceasta, să fie considerată nelegală, pentru motivul că nelegalitatea dispozițiilor de aplicare privind anchetele administrative ar conduce, pe baza unui efect „de domino”, la nelegalitatea deciziei atacate.

49 Totuși, contrar celor susținute de reclamant în răspunsul său la măsura de organizare a procedurii și făcând referire la o hotărâre a Tribunalului anulată în parte în recurs (Hotărârea din 2 octombrie 2001, Martinez și alții/Parlamentul, T-222/99, T-327/99 și T-329/99, EU:T:2001:242, punctul 135), jurisprudența recentă (a se vedea punctele 44 și 45 de mai sus) nu este în sensul extinderii domeniului de aplicare al articolului 277 TFUE la orice act al instituțiilor care, în general, este pertinent pentru adoptarea deciziei care face obiectul acțiunii în anulare.

50 Dimpotrivă, reiese din jurisprudență (a se vedea punctele 44 și 45 de mai sus) că, pentru a considera admisibilă o excepție de nelegalitate a unui act cu caracter general, trebuie să se stabilească o „legătură juridică directă” între actul atacat și actul care face obiectul excepției de nelegalitate.

51 În speță, trebuie să se constate că decizia atacată nu se întemeiază nicidecum pe elemente legate de dispozițiile de aplicare privind anchetele administrative, ci numai pe încălcarea unor dispoziții din statut, constatată în raportul final de anchetă (a se vedea punctele 14 și 22 de mai sus).

52 Decizia atacată nu constituie o măsură de aplicare a dispozițiilor privind anchetele administrative. Această decizie, după cum arată în mod pertinent eu-LISA, a fost adoptată în temeiul articolului 9 alineatul (1) litera (b) din anexa IX la statut, iar nu în temeiul dispozițiilor de aplicare privind anchetele administrative.

53 Constatarea lipsei unei legături juridice directe între decizia atacată și dispozițiile de aplicare privind anchetele administrative este cu atât mai evidentă dacă se ține seama și de faptul că Tribunalul a statuat că trebuie să existe o legătură strânsă între motivarea însăși a deciziei atacate și motivul întemeiat pe nelegalitatea actului cu caracter general (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 decembrie 2017, PB/Comisia, T-609/16, EU:T:2017:910, punctul 29).

54 Or, nu poate fi recunoscută nicio legătură strânsă între, pe de o parte, motivarea deciziei atacate, întemeiată pe o încălcare gravă a articolului 12a din statut, pe o încălcare ocazională a articolului 12 din statut și pe încălcarea articolelor 17 și 19 din statut (a se vedea punctul 22 de mai sus) și, pe de altă parte, motivul întemeiat pe nelegalitatea dispozițiilor de aplicare privind anchetele administrative, rezultată din faptul că nu a fost consultat comitetul pentru personal înainte de adoptarea dispozițiilor menționate.

55 În plus, din înscrisurile de la dosar nu reiese că lipsa consultării comitetului pentru personal înainte de adoptarea dispozițiilor de aplicare privind anchetele administrative ar fi avut vreo incidență asupra respectării garanțiilor procedurale în cursul anchetei sau asupra conținutului însuși al deciziei atacate.

56 În acest sens, trebuie să se observe că, după cum se va arăta în cadrul analizei celui de al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare și a dreptului de a fi ascultat al reclamantului, desfășurarea procedurii administrative nu evidențiază niciun element care să fi fost de natură să aducă atingere dreptului la apărare al reclamantului (a se vedea punctul 91 de mai jos). În plus, directorul executiv, în documentul din 16 martie 2020, arată că a examinat dosarul complet al reclamantului și a conchis că au fost respectate drepturile acestuia în cursul procedurii de anchetă (a se vedea punctul 22 de mai sus).

57 Pe de altă parte, desigur, articolul 110 din statut prevede cerința unei consultări a comitetului pentru personal înainte de adoptarea dispozițiilor de aplicare privind anchetele administrative. Totuși, reiese din jurisprudență că această consultare a comitetului pentru personal, prevăzută la articolul 110 din statut, nu înseamnă că se va da curs avizului respectivului comitet (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2015, Murariu/EIOPA, F-116/14, EU:F:2015:89, punctul 86 și jurisprudența citată).

58 Prin urmare, nu s-a demonstrat existența unei legături juridice directe sau strânse între dispozițiile de aplicare privind anchetele administrative și decizia atacată.

59 În orice caz, împrejurarea că nu a fost consultat comitetul pentru personal nu poate fi suficientă pentru a demonstra că dispozițiile de aplicare privind anchetele administrative ar fi putut fi diferite și că reclamantul ar fi fost privat de garanții procedurale.

60 Astfel, pe lângă aprecierea făcută la punctul 57 de mai sus, reiese din dosar că dispozițiile de aplicare privind anchetele administrative au fost „redactate-revizuite” de administratoarea care a fost numită președinta comitetului pentru personal al eu-LISA atunci când acesta a fost constituit, și anume la 5 noiembrie 2014. Astfel, într-o anumită măsură, este posibil să se

considere că, cel puțin, viitoarea președintă a comitetului pentru personal și-a putut exprima opinia cu privire la dispozițiile de aplicare privind anchetele administrative înainte de adoptarea lor.

61 Totodată, trebuie să se observe că, prin scrisoarea din 16 iunie 2014, directorul executiv al eu-LISA s-a informat la Direcția Generală Resurse Umane a Comisiei cu privire, printre altele, la statutul dispozițiilor de aplicare privind anchetele administrative. În acest sens, prin decizia din 28 iulie 2014, Comisia a autorizat eu-LISA să prezinte dispozițiile menționate consiliului său de administrație pentru ca acesta să procedeze la adoptarea lor.

62 În plus, pe de o parte, astfel cum subliniază în mod pertinent eu-LISA, procedura de adoptare a dispozițiilor de aplicare privind anchetele administrative s-a încheiat la 18 octombrie 2014 fără obiecții din partea membrilor consiliului de administrație, compus din reprezentanți ai fiecărui stat membru și ai Comisiei. Pe de altă parte, după constituirea sa, comitetul pentru personal nu a solicitat, în timpul anchetei în cauză, să reexamineze dispozițiile de aplicare privind anchetele administrative și nici nu a ridicat obiecții în ceea ce privește formularea lor.

63 Luând în considerare circumstanțele speței, și anume că adoptarea dispozițiilor de aplicare privind anchetele administrative a fost autorizată de Comisie, că viitoarea președintă a comitetului pentru personal a revizuit aceste dispoziții și că, niciodată, comitetul pentru personal nu a solicitat reexaminarea dispozițiilor menționate, nerespectarea consultării prealabile a comitetului pentru personal nu poate avea incidență asupra garanțiilor procedurale de care a beneficiat reclamantul.

64 Având în vedere tot ceea ce precedă, trebuie să se conchidă că, în împrejurările speței, nu este demonstrată existența unei legături juridice directe între dispozițiile de aplicare privind anchetele administrative, pe de o parte, și decizia atacată, pe de altă parte. În plus, faptul că nu a fost consultat comitetul pentru personal înainte de adoptarea dispozițiilor de aplicare privind anchetele administrative nu poate, având în vedere considerațiile prezentate la punctele 59-62 de mai sus, să fi avut un impact asupra conținutului respectivelor dispoziții și nici, în consecință, asupra legalității deciziei atacate.

65 Prin urmare, primul motiv al acțiunii trebuie respins.

[*omissis*]

c) Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolelor 12, 12a, 17 și 19 din statut, a principiului bunei administrări și pe „erori vădite de apreciere”

93 În cadrul celui de al treilea motiv, reclamantul formulează mai multe critici. Prima critică este întemeiată pe încălcarea articolului 12a din statut, pe încălcarea principiului bunei administrări și pe „erori vădite de apreciere”. A doua critică este întemeiată pe încălcarea articolelor 17 și 19 din statut. A treia critică este întemeiată pe încălcarea articolului 12 din statut.

[*omissis*]

2) Cu privire la a doua critică, întemeiată pe încălcarea articolelor 17 și 19 din statut

124 Reclamantul susține că nu a încălcat în mod vădit articolele 17 și 19 din statut și că interpretarea acestor dispoziții reținută în decizia de respingere a reclamației este eronată și trebuie să conducă la anularea acesteia.

125 În ceea ce privește pretinsa încălcare a articolului 17 din statut, reclamantul arată că domeniul de aplicare al articolului 17 din statut este strict limitat la divulgarea unor informații legate de exercitarea atribuțiilor. Or, el nu ar fi transmis poliției (a se vedea punctul 3 de mai sus) vreo „informație" care să-i fi fost adusă la cunoștință în exercitarea atribuțiilor sale. În plus, eu-LISA nu ar fi demonstrat care sunt informațiile legate de exercitarea atribuțiilor reclamantului care ar fi fost divulgate. Reclamantul ar fi declarat numai că se temea pentru integritatea sa fizică și pentru cea a familiei sale, în sfera sa privată în afara eu-LISA.

126 Potrivit reclamantului, el a informat în prealabil eu-LISA cu privire la comportamentul reprobabil al lui A, după cum reiese din diversele e-mailuri prezentate în fața Tribunalului. Tocmai împrejurarea că nu a primit răspuns din partea administrației l-a determinat, pe de o parte, să depună cererea de asistență și, pe de altă parte, să informeze poliția cu privire la situația sa, deoarece se temea în mod legitim pentru integritatea sa fizică și pentru cea a familiei sale.

127 În ceea ce privește pretinsa încălcare a articolului 19 din statut, reclamantul susține că a face o declarație într-un registru „curent" – cu atât mai mult atunci când privește un subiect legat de sfera privată – nu poate fi considerat echivalent cu „a dezvălui în cadrul procedurilor judiciare" informații care i-au fost aduse la cunoștință în exercitarea atribuțiilor sale. Potrivit reclamantului, un ofițer de poliție sau o persoană care îndeplinește o funcție administrativă la recepția comisariatului de poliție nu poate fi asimilată unei autorități judiciare. Ar rezulta de aici că nu ar exista obligația de a prezenta directorului executiv o cerere de autorizare pentru a depune o plângere judiciară.

[*omissis*]

129 Cu titlu introductiv, în primul rând, trebuie amintit că articolul 17 din statut are următorul cuprins:

„(1) Funcționarul se abține de la a divulga neautorizat informațiile care i-au fost aduse la cunoștință în exercitarea atribuțiilor sale, cu excepția cazului în care informațiile în cauză au fost deja făcute publice sau sunt accesibile publicului.

(2) Funcționarul are această obligație și după încetarea raporturilor de muncă."

130 Articolul 19 din statut prevede următoarele:

„În cadrul procedurilor judiciare, funcționarul are obligația de a nu dezvălui, fără o autorizare din partea autorității împuternicite să facă numiri, sub nici un motiv, informații care i-au fost aduse la cunoștință în exercitarea atribuțiilor sale. Autorizarea îi este refuzată numai în cazul în care acest lucru este impus de interesele Uniunii, iar refuzul nu poate atrage consecințe de natură penală pentru funcționarul în cauză. Funcționarul are această obligație și după încetarea raporturilor de muncă.

Dispozițiile primului paragraf nu se aplică funcționarului sau fostului funcționar care depune mărturie în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene sau în fața comisiei de disciplină a unei instituții, într-un caz care privește un agent sau un fost agent al Uniunii Europene."

131 În al doilea rând, din raportul final de anchetă și din versiunea preliminară a concluziilor anchetatorului (a se vedea punctul 10 de mai sus), astfel cum au fost citate de reclamant în reclamația sa din 9 aprilie 2020, rezultă următoarele:

„Membrii personalului Uniunii Europene nu pot, în ceea ce privește problemele care apar la locul de muncă, să supună problema, pur și simplu, unei autorități judiciare externe precum poliția, inițiind astfel o formă de procedură judiciară externă. Acest tip de acțiune în astfel de împrejurări necesită autorizarea autorității împuternicite să facă numiri în temeiul a două dispoziții din statut, și anume articolul 17 și articolul 19. Nimic nu îl împiedica pe [reclamant] să solicite autorității împuternicite să facă numiri o astfel de autorizare, pe care ar fi putut să o primească, însă, deși era obligat să o facă, nu procedat astfel."

132 În al treilea rând, din decizia de respingere a reclamației reiese că s-a stabilit că reclamantul s-a adresat poliției franceze, iar împrejurarea că acest demers a fost întreprins deoarece se temea pentru integritatea sa fizică sau pentru cea a familiei sale nu repune în discuție faptul că nu a informat în prealabil eu-LISA și nici nu solicitat autorizarea și că, prin urmare, a încălcat statutul.

133 *Primo*, trebuie să se aprecieze dacă articolele 17 și 19 privesc cazul în care un funcționar se adresează poliției pentru a denunța o relație conflictuală cu un coleg de muncă.

134 În această privință, s-a statuat că regimul de autorizare prevăzut la articolul 17 din statut este menit să permită administrației să se asigure că divulgarea de informații care au fost aduse la cunoștința funcționarului în exercitarea atribuțiilor sale nu aduce atingere intereselor Uniunii, afectând în special funcționarea și reputația acesteia. Scopul regimului de autorizare instituit prin articolul 17 din statut este, așadar, să acorde administrației posibilitatea de a se asigura, în timp util, că funcționarii acționează în vederea respectării intereselor instituțiilor și a obligațiilor care le revin în temeiul articolului 339 TFUE. Prin urmare, acest regim urmărește în special să mențină relația de încredere care trebuie să existe între instituții și agenții lor. Punerea sa în aplicare necesită o evaluare comparativă a diferite interese în joc pentru a stabili care dintre interesele Uniunii sau interesul publicului de a primi informații trebuie să primeze (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 ianuarie 2011, Strack/Comisia, F-132/07, EU:F:2011:4, punctele 71 și 72). Astfel, articolul 17 din statut urmărește să amintească în special obligația care revine unui funcționar în temeiul respectării secretului profesional și impune în special obligația de a solicita o autorizare pentru a divulga informații care sunt, prin natura lor, protejate de secretul profesional.

135 Rezultă că articolul 17 din statut nu acoperă cazul în care un funcționar se adresează poliției pentru a denunța o relație conflictuală cu un coleg la locul său de muncă. Referirea la articolul 17 din statut, cuprinsă în decizia atacată, este, așadar, eronată.

136 În ceea ce privește domeniul de aplicare al articolului 19 din statut, astfel cum este definit în prima teză a articolului menționat, trebuie arătat că, desigur, expresia „faire état en justice" (a dezvălui în cadrul procedurilor judiciare) care figurează în această dispoziție a dat naștere unor versiuni lingvistice diferite. Versiunea în limba engleză utilizează expresia generală „disclos in any legal proceeding" (a dezvălui în orice procedură), în timp ce versiunile spaniolă, italiană și germană utilizează expresiile mai punctuale „revelar într-un procedimiento judicial" (a dezvălui în cadrul unei proceduri judiciare), „deporre in giudizio" (a depune mărturie) și, respectiv, „vor Gericht vorbringen oder […] aussagen" (a prezenta sau a depune mărturie în instanță).

137 Cu toate acestea, pe de o parte, s-a statuat că domeniul de aplicare al articolului 19 din statut, astfel cum este definit în prima teză a articolului menționat, nu poate primi o interpretare restrictivă în sensul că ar viza exclusiv cazul funcționarului chemat să depună mărturie în justiție. Astfel, acest domeniu de aplicare acoperă toate situațiile în care un funcționar este chemat să invoce în justiție, „indiferent cu ce titlu”, constatări făcute în exercitarea atribuțiilor sale, fără a face distincție între utilizarea unor asemenea constatări în cadrul unei audieri ca martor sau în contextul introducerii unei acțiuni judiciare în fața unei instanțe naționale, de exemplu, depunerea unei plângeri penale (Hotărârea din 13 iunie 2002, Ferrer de Moncada/Comisia, T-74/01, EU:T:2002:158, punctul 48). Situația unui funcționar chemat să depună mărturie în justiție nu constituie, așadar, singura situație vizată de articolul 19 din statut (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 iunie 2002, Ferrer de Moncada/Comisia, T-74/01, EU:T:2002:158, punctul 49).

138 Pe de altă parte, este necesar să se observe că, în mai multe state membre, poliția poate juca un rol cu caracter judiciar și, în special, poate acționa la cererea unei instanțe. În plus, faptul de a se adresa poliției se poate dovedi necesar sau chiar indispensabil pentru a acționa în justiție. În sfârșit, un denunț făcut la poliție poate să dea naștere unor măsuri judiciare sau poate să fie utilizat în scopuri judiciare.

139 Deși trebuie să se recunoască faptul că, într-o anumită măsură, articolele 17 și 19 din statut urmăresc, ambele, obiectivul de a asigura respectarea obligației de discreție și, astfel, de a implica instituția vizată în cazul divulgării în afară a informațiilor de care dispune funcționarul în exercitarea atribuțiilor sale, trebuie totuși să se facă o distincție între domeniile lor de aplicare. Articolul 17 din statut urmărește să evite afectarea funcționării și a reputației unei instituții și este aplicabil în cazurile în care un funcționar dorește să divulge informații acoperite, prin natura lor, de secretul profesional.

140 În schimb, articolul 19 din statut privește cazul în care un funcționar intenționează să invoce în justiție fapte legate de o relație conflictuală la locul de muncă care nu sunt, prin natura lor, acoperite de secretul profesional, dar care ar putea afecta funcționarea și reputația unei instituții.

141 Trebuie subliniat că articolul 19 din statut prevede în mod expres o singură excepție de la regula autorizării prealabile pentru a putea invoca în justiție constatările efectuate de un funcționar în exercitarea atribuțiilor sale, și anume atunci când funcționarul sau fostul funcționar este chemat să depună mărturie în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene sau în fața comisiei de disciplină a unei instituții, într-un caz care privește un agent sau un fost agent al Uniunii.

142 În plus, reiese din formularea restrictivă a articolului 19 a doua teză din statut (a se vedea punctul 130 de mai sus) că „interesele Uniunii” care, în temeiul acestui articol, pot justifica refuzul autorizării de a invoca în justiție constatări legate de funcție trebuie să fie în mod necesar interese de o importanță considerabilă și care prezintă un caracter vital pentru Uniune (a se vedea Hotărârea din 13 iunie 2002, Ferrer de Moncada/Comisia, T-74/01, EU:T:2002:158, punctul 58 și jurisprudența citată). Astfel, ipotezele de refuz al autorizării sunt strict limitate.

143 În sfârșit, rezultă de asemenea din aceste mențiuni restrictive ale articolul 19 din statut și din lipsa formalismului necesar pentru a solicita autorizarea de a invoca în justiție constatări făcute în exercitarea atribuțiilor sale că funcționarul sau agentul nu poate fi supus unei cerințe de autorizare prealabilă în situații care prezintă un anumit nivel de gravitate și de urgență, în special în caz de pericol iminent pentru funcționarul sau agentul în cauză.

144 *Secundo*, în ceea ce privește problema dacă, în speță, reclamantul a încălcat articolul 19 din statut, în primul rând, trebuie să se constate că el nu poate susține că incidentul cu un coleg de muncă, în urma unei discuții care, în mod cert, a fost purtată într-o manieră discutabilă, trebuie considerat ca fiind separat de exercitarea atribuțiilor sale în cadrul eu-LISA și că nu îndeplinește criteriul de a-i fi ajuns la cunoștință în exercitarea atribuțiilor sale.

145 În această privință, reiese din descrierea pe care însuși reclamantul a făcut-o incidentului că A s-a întors în biroul său pentru a discuta probleme de muncă cu un alt coleg și că reclamantul, fără să fi fost solicitat de A, a intervenit în discuție și a fost astfel la originea reacției lui A care a constat în manifestarea dezacordului său față de intervenția sa și în ridicarea unui scaun în fața acestuia.

146 În al doilea rând, este necesar să se observe că faptele relatate de reclamant la poliție nu erau deja publice. Astfel, reclamantul era obligat să se abțină de la orice divulgare a situației care a apărut în birourile eu-LISA, cu ocazia exercitării atribuțiilor sale, fără să fi fost autorizat în prealabil.

147 În al treilea rând, în ceea ce privește argumentul reclamantului potrivit căruia, în conformitate cu articolul 19 din statut, într-un e-mail din 16 iunie 2017, el a prevenit eu-LISA cu privire la greșelile săvârșite de A, trebuie să se observe că faptele denunțate de reclamant la poliție au avut loc la 19 octombrie 2018. Astfel, e-mailul menționat nu poate fi considerat nici o informare prealabilă a eu-LISA, nici o cerere de autorizare referitoare la faptele care au avut loc la acea dată.

148 În plus, e-mailul reclamantului din 19 octombrie 2018, prin care a semnalat incidentul din aceeași zi cu A, nu informează eu-LISA că intenționa să denunțe incidentul la poliție și nici nu conține o cerere de autorizare în această privință.

149 În al patrulea rând, este necesar să se observe că, în mod contrar celor susținute de reclamant, au fost furnizate informații precise poliției franceze, care, după cum precizează eu-LISA, a sunat la biroul reclamantului și a cerut să vorbească cu acesta în legătură cu faptele pe care le denunțase referitoare la comportamentul agresiv al lui A, care îl amenințase prin ridicarea unui scaun.

150 În al cincilea rând, după cum s-a arătat în mod pertinent în raportul final de anchetă, nu existau obstacole în calea cererii reclamantului de autorizare prealabilă a eu-LISA și a obținerii acestei autorizări. Astfel, trebuie să se constate, pe de o parte, că reclamantul nu se afla în pericol iminent și, pe de altă parte, că posibilitățile prevăzute la articolul 19 din statut de a i se refuza autorizarea menționată erau foarte limitate (a se vedea punctul 142 de mai sus).

151 Rezultă că, chiar dacă se admite că, în anumite împrejurări și în special pentru a contacta poliția în vederea denunțării unor fapte care s-au întâmplat la locul de muncă, se poate deroga în mod legitim de la regimul de autorizare prealabilă prevăzut la articolul 19 din statut, această situație nu se regăsea în speță, în special pentru că nu exista un pericol iminent pentru reclamant.

152 Prin urmare, este necesar să se constate că, în măsura în care reclamantul, fără a solicita în prealabil autorizarea eu-LISA, a divulgat în exteriorul acesteia fapte care s-au petrecut cu ocazia exercitării atribuțiilor sale în cadrul eu-LISA, administrația a putut, în mod întemeiat, să aprecieze că el a încălcat articolul 19 din statut.

153 Având în vedere tot ceea ce precedă, a doua critică din cadrul celui de al treilea motiv este în parte fondată, și anume în măsura în care invocă o eroare de interpretare și de aplicare a articolului 17 din statut. Cu toate acestea, eroarea menționată, cuprinsă în decizia atacată, nu are incidență

asupra legalității sale și nu poate determina, în sine, anularea acesteia. Astfel, constatarea încălcării reproșate reclamantului, și anume, că nu a solicitat autorizarea înainte de a se adresa poliției, se întemeiază în mod justificat pe articolul 19 din statut.

[*omissis*]

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a patra)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Îl obligă pe domnul NV la plata cheltuielilor de judecată.

Gervasoni Madise Martín y Pérez de Nanclares

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 23 martie 2022.

Semnături